

Syynissä

Nro 2/2015

Mallikansalaisia ja hyviä käytöstapoja

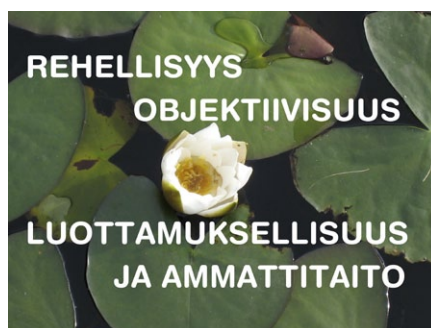
**Kunnan toiminnan
johtaminen ja hallinta
sekä omistajaohjaus**

Sivu 10

**Sisäinen tarkastus
pohjoismaisessa valossa**

Sivu 6

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Viestintätoimikunnan kuulumiset
- 5 Advocacy-työ on alkanut
- 6 Sisäinen tarkastus pohjoismaisessa valossa
- 8 Mallikansalaisia ja hyviä käytäntöjä
- 10 Kunnan toiminnan johtaminen ja hallinta sekä omistaja- ja konserniohjaus
- 12 Sisäisen tarkastajien kevätseminaari 2015
- 14 Finavia Oyj:n vaatimustenmukaisuus – haastava ja laaja kokonaisuus
- 16 @IIAFinland
- 18 Syysseminaari 2015
"Yhteistyöllä luottamusta ja tehokkuutta"
Sisäinen tarkastus ja Compliance
- 19 Katsaus syksyn koulutustarjontaan
- 20 Kansainvälisiä nimityksiä

Syynissä

Yhteystiedot
Sisäiset tarkastajat ry
Energiakuja 3
00180 Helsinki
Puh. 010 4236 350
www.theiia.fi

Toimituskunta
Minna Korhonen, pj
Ulla-Maria Ketola
Jari Korpela
Matti Mikola
Eija Pirskanen
Tarja Tirri

Ilmoitukset
Puh. 010 4236 350
sisaiset.tarkastajat@theiia.fi

Ulkoasu
Antturi Design Oy

Yhdistys täyttää vuosia – tehokkaampaa viestintää

Kari Storckovius

CIA, CRMA

Audit Manager, Cargotec Oyj

Sisäiset tarkastajat ry:n

hallituksen puheenjohtaja

Sisäiset tarkastajat ry sai alkunsa kohta 60 vuotta sitten, toukokuussa 1956. Merkittävä tasavuosi ansaitsee juhlintansa. Juhlavuoden valmistelu on aloitettu ja tärkeimmät tapahtumat alkavat hahmottua. Yhdistyksen 40-vuotisen taipaleen kunniaksi laaditun historiikin jatkoksi on nyt suunnitteilla teos, johon yhdistyksen entisiltä puheenjohtajilta pyydetään artikkeleita. Tästä saadaan perspektiiviä lähivuosien kehitykseen.

Ensi vuoden kevätseminaari pidetään yksipäiväisenä juhlaseminaarina gaalatilaisuuksineen ja sen ohjelma ja puitteet tehdään tilaisuuden arvon mukaisiksi. Yksityiskohdat ovat vielä suunnitteilla, mutta 22.4.2016 kannattaa jo nyt merkitä kalenteriin. Kaikki jäsenet ja yhteistyökumppanimme ovat tervetulleita juhlaseminaariin.

Eikä tässä vielä kaikki: Myös pääjärjestöllämme on vuosijuhla. The Institute of Internal Auditors täyttää ensi vuonna 75 vuotta. Sitä juhlistetaan New Yorkin kansainvälisessä konferenssissa heinäkuun 17. – 20. päivä. Suomalaisten osallistuminen IIA:n kansainvälisiin konferensseihin ei viime vuosina ole ollut kovin mainittavaa, mutta tässä on oiva tilaisuus muuttaa suuntaa. Lomamatka New Yorkiin voi järjestyä mukavasti samalla kun käy verkostoitumassa eri puolilta maailmaa tulevien alan ihmisten kanssa, kuulee alan viimeisistä tuulista ja pääsee osalliseksi merkittävästä juhlatapahtumasta. Näinä haasteellisina aikoina on syytä juhlia silloin kun aihetta on.

Yhdistyksen 60-vuotisen historian aikana olemme siirtyneet yksipuolisesta tiedottamisesta vuorovaikutteiseen viestintään. Eräs taannoinen esimieheni sanoi joskus, että sisäisen tarkastajan työssä on kolme tärkeää asiaa: kommunikaatio, kommunikaatio ja kommunikaatio. Sama koskee meitä myös yhteisönä. Meidän on paikkamme ansaitaksemme kyettävä kommunikoimaan sekä ammattikunnan sisällä että muille toiminnastamme kiinnostuneille.

Yhdistyksen viestintä sai melkoisen piristysruiskeen, kun Syynissä alkoi ilmes-tyä huhtikuussa 2012. Kahden numeron tuottaminen sitoo vuosittain niin paljon yhdistyksen vapaaehtoistyötä, että lehden toimituskunta nimitettiin tänä vuonna omaksi ryhmäkseen ja erillinen viestintätoimikunta jatkaa yhdistyksen muun viestinnän kehittämistä. Hyvä lehti elää hyvän sisältönsä varassa ja siitä onkin kiittäminen sekä toimituskuntaa kirjoittajien hankkimisesta että kirjoittajia sisältöjen laatisemasta. Ajankohtaisille ja asiantunteville artikkeleille on aina sijansa. Terävöitämme viestintää myös meille tärkeiden sidosryhmien suuntaan uuden Advocacy-toimikunnan avulla.

Yhdistyksen koulutukset ja seminaarit ovat tehokkaita väyliä paitsi itsensä kehittämiseen myös keskustelunaiheiden saamiseen. Uudet ja kehitetyt koulutusaiheet tuntuvat kiinnostavan sekä jäseniä että muita asiantuntijoita ja syksyn seminaari Turussa 27.–28. lokakuuta tarjoaa taas ajankohtaisia puheenaiheita teemalla ”sisäinen tarkastus ja compliance”. ■

Minna Korhonen, CIA
sisäinen tarkastaja,
Keravan kaupunki ja
Järvenpään kaupunki
viestintätoimikunnan pj.

Jari Korpela, CIA
tarkastusjohtaja, POP
Pankkiliitto osk
viestintätoimikunnan
jäsen

Viestintätoimikunnan kuulumiset

Sisäiset tarkastajat ry:n maaliskuussa pidetyssä vuosikokouksessa hyväksyttiin muutosesitys yhdistyksen viestinnästä vastaavien toimikuntien tehtävänjakoon ja kokoonpanoihin. Vastuu viestinnän toteuttamisesta jaettiin viestintätoimikunnan sekä uuden sidosryhmäsuhteiden luomiseen ja kehittämiseen keskittyvän Advocacy-toimikunnan kesken hallituksen kantaessa kokonaisvastuun.

Viestintätoimikunta koostuu kaikkien muiden toimikuntien edustajista ja sen sisällä toimii Syynissä-lehden toimituskunta. Toimituskunta toimittaa edelleen Syynissä-lehden kaksi kertaa vuodessa sekä järjestää yhdistyksen kuukausikokoukset. Viestintätoimikunta keskittyy viestinnän kehittämiseen, erityisesti sisäiseen viestintään. Toimikunnan tehtäviin kuuluvat mm. kotisivujen ja SOME-kanavien kehittäminen ja ylläpito sekä jäsenkyselyn toteuttaminen ja tulosten raportointi. Toimikunta on parhailaan laatimassa esitystä kotisivujen jatkosta nykyisellä tai uudella ratkaisulla, sosiaalisen median ohjetta ja viestintäkalenteria tiedossa olevista viestintätarpeista.

Yhdistyksen toimikuntapäivässä 25.8. 2015 käsiteltiin yhdistyksen viestintästrategiaa vuosille 2015–2017 sekä pohdittiin viestinnän painopistealueita vuodelle 2016. Viestintästrategian mukaisesti viestinnän tavoitteena on, että sisäiset tarkastajat tunnetaan ja heitä arvostetaan organisaation hallinnointi- ja johtamisjärjestelmän asiantuntijoina. Toisena tavoitteena on, että yhdistys tunnetaan hyvien hallinnointi- ja johtamiskäytäntöjen sekä sisäisen tarkastuksen ammattitaidon edistäjänä.

Tulevana vuonna viestinnässä näkyy yhdistyksemme 60-vuotisjuhlavuosi, mikä toivottavasti mahdollistaa myös uusien toimintamallien kokeilemisen. Toimikuntapäivän tiimityössä kohde-ryhminä esille tuotiin omat jäsenet ja muut kuin sisäiset tarkastajat, kuten esimerkiksi hallitusammattilaiset, johto ja tarkastusvaliokunnat sekä opiskelijat. Teemoiksi nousivat koulutus, yhteistyö ja vaikuttaminen. Kokeiltavaksi ehdotettiin mm. erimuotoisia ja -hintaisia koulutuksia, kuten etäkoulutuksia ja aamiaistilaisuuksia. Näitä ehdotettiin järjestettäväksi yhteistyössä muiden yhdistysten sekä mm. oppilaskuntien

kanssa. Vaikuttamisen osalta avainasiaksi nostettiin ennakointi.

Toimikuntajaon uudistamisen yhteydessä viestintätoimikunnan puheenjohtajana vuodesta 2012 toiminut Jari Korpela siirtyi vuorostaan toimikunnan jäseneksi ja toimikunnan jäsen Minna Korhonen puheenjohtajaksi. Alati kiihtyvien liike-elämän muutosten myötä myös yhdistyksen toiminta ja painopisteet ovat muutoksille alttiita. Tavoitteenamme on olla joustava, jäsenistöä monipuolisesti palveleva yhdistys, joka tarjoaa ajantasaista koulutusta ja verkostoitumista sisäisille tarkastajille ja sidosryhmille. ”Haluan kiittää viestintätoimikuntaa ammattitaitoisesta ja paneutuvasta otteesta ammattimme kehittämiseksi ja toivotan Minnalle menestystä toimikunnan ja Syynissä-lehden ruorissa”, toteaa Jari mielenkiintoisen toimikunnan puheenjohtajan pestin päättyessä. ■

Advocacy-työ on alkanut

Uuden Advocacy-toimikunnan työn tavoitteena on yhdessä muiden toimikuntien kanssa nostaa ammattimme arvostus uudelle tasolle.

Tavoitteeseen sisältyy:

- hyvien suhteiden luominen ja vahvistaminen keskeisten sidosryhmiemme kanssa
- sisäisen tarkastuksen ammattia koskevan kuvan kirkastaminen
- Suomen IIA:n nostaminen tunnistetuksi auktoriteetiksi alaan liittyvissä kysymyksissä
- Suomen IIA:n aseman vahvistaminen alan ykköskouluttajana
- ammattimaisen sisäisen tarkastuksen kysynnän kasvattaminen suomalaisissa organisaatioissa
- Suomen IIA:n taloudellisten ja muiden resurssien vahvistaminen.

Advocacy-strategian mukaisesti tavoite saavutetaan edistämällä sisäisen tar-

kastuksen asemaa keskeisenä osana hyvää johtamis- ja hallintojärjestelmää, vaikuttamalla käytössä oleviin standardeihin, lainsäädäntöön, viranomaisiin ja muihin sidosryhmiin edistäen ammattistandardien mukaista ymmärrystä sisäisestä tarkastuksesta sekä edistämällä sisäisen tarkastuksen yhtenäistä toimintatapaa Suomessa.

Tässä työssä jokaisen sisäisen tarkastajan panos on merkittävä. Hyvin tehty, selkeää lisäarvoa tuottava sisäinen tarkastus on avain onnistumiseen. Advocacy-toiminnalla viemme eteenpäin sanomaa sisäisen tarkastuksen hyödyntämisen mahdollisuuksista tahoille, joilla on mahdollisuus vaikuttaa.

Yhteistyö eri toimikuntien välillä on onnistumisen elinehto. Hyvällä Advocacy-

toiminnalla ja viestinnällä pystymme myös parantamaan koulutustoimintamme houkuttelevuutta. Koulutuksissamme tarvitsemme hyvää materiaalia, jota ammatillisten asioiden toimikunta pystyy tuottamaan. Hyvää erityisosaamista moniin tarpeisiin syntyy julkissektori- ja eettisten asioiden toimikunnissa sekä pienryhmissä, kuten finanssialan pienryhmässä. Kaikkien meidän on pystyttävä viemään eteenpäin yhtenäistä viestiä ammattimme parhaaksi.

Advocacy-toimikunta koordinoi toimenpiteitä sidosryhmien parissa ja kokoaa niistä tietoa edelleen hyödynnettäväksi. Käytännössä sidosryhmäyhteistyö pitää sisällään tapaamisia, luennointia, puhujien hankkimista IIA:n tilaisuuksiin ja kirjoituksia. Esimerkkinä onnistuneesta sidosryhmätyöstä on pitkäaikainen yhteistyö ISACA Finlandin kanssa. Mitä muuta vielä keksimme? ■

Advocacy-toimikunnan jäsenet:

Jani Heikkala
CIA, CCSA
yksityispankkiiri, Evli Pankki Oyj
Advocacy-toimikunnan pj.

Hannu Kananen
sisäinen tarkastaja, Suomen tulli
Sisäiset tarkastajat ry:n Past President

Kristiina Lagerstedt
VP - Head of Group Internal Audit, Sanoma Oyj
ECIIA:n hallituksen jäsen

Kari Storckovius
CIA, CRMA
Audit Manager, Cargotec Oyj
Sisäiset tarkastajat ry:n hallituksen pj.

Pekka Hannukkala
sisäisen tarkastuksen johtaja, Caverion Oyj

Sisäinen tarkastus pohjoismaisessa valossa

— Nordic Light Audit Executive seminar 2015

Kesäkuussa 2015 järjestettiin Tukholman lähetyvillä pohjoismaisen sisäisen tarkastuksen vastuuhenkilöiden tapaaminen. Tapahtumassa oli mukana 75 henkilöä kaikista Pohjoismaista ja Baltian maista. Seuraavassa tarkastelen tapahtumaa sen otsikon valossa.

Nordic

Pohjoismaisten sisäisten tarkastajien järjestäytynyt yhteydenpito ja tarkastuspäälliköiden yhteiset kokoontumiset alkoivat jo vuonna 1951, jolloin perustettiin maailmanlaajuisen IIA:n yhteyteen Skandinavian Chapter. Vuonna 1956 Pohjoismaiden osasto jakautui maakohdaisiksi jaostoiksi, jolloin myös Sisäiset tarkastajat ry:n katsotaan syntyneen. Vuonna 1983 perustettu eurooppalaisten sisäisten tarkastajien yhteistyöelin ECIIA alkoi järjestää omia Eurooppatasoisia tapahtumia 1980-luvun lopulla. Tällöin luovuttiin säännöllisistä pohjoismaisista kokoontumisista.

Light

Tarve käsitellä sisäisen tarkastuksen aiheita ja keskustella niistä ”pohjoismaisessa valossa” on edelleen ilmeinen.

Aikoinaan tämän tarpeen taustalla oli sekä sisäisten tarkastajien että kansainvälisesti toimivien organisaatioiden lukumäärän vähäisyys Pohjoismaissa. Lisäksi IIA saatettiin kokea sekä maantieteellisesti etäiseksi että painottuneeksi yhdysvaltalaisen suurten sisäisten tarkastusyksiköiden toimintaympäristöön.

Tapahtuman pääesiintyjät olivat pääjärjestömme avainhenkilöitä: IIA:n toiminnanjohtaja Richard F Chambers, IIA:n hallituksen nykyinen puheenjohtaja Anton van Wyk sekä Phil Tarling, joka on toiminut sekä IIA:n että ECIIA:n hallitusten puheenjohtajana. Pääluentojen aiheet olivat sisäisen tarkastuksen asema ja osaamisvaatimukset vuonna 2020, ammatillisen luottamuksen luominen ja ylläpitäminen sekä eettisen käyttäytymisen ja kulttuurin suhde organisaation ja sisäisen tarkastuksen toiminnassa.

Audit

Tarkastamisen muinaiset juuret ovat tunnetusti kuuntelemisessa (lat. auditus, kuuleminen).

Etiikkaa käsitelleessä avausluennossa pohdittiin sisäistä tarkastajaa organisaa-

tionsa ”valkoisena ritarina”, joka henkilökohtaisia uhrauksiaikin tekemällä on valmis paljastamaan väärinkäytöksiä ja puolustamaan totuutta kaikilla organisaatiotasolla. Tavallista yksityiskohtaisemmin läpikäytiin tapaukset Enron, WorldCom ja Dow ja jokainen tarkastusjohtaja sai jäädä pohtimaan itseään kuvatuissa tilanteissa. Sisäisen tarkastuksen rooli ei niinkään ole olla organisaatiossaan etiikan vartija vaan eettisen toimintaympäristön arvioija samalla varmistaen, että sen oma toiminta on eettisesti kestävä.

Pääluentoja kuunnellessa jäin kuitenkin kaipaamaan juuri ”pohjoismaista valoa” eli ainakin suullisia viittauksia ja kenties kyseenalaistavia keskustelunavauksia pohjoismaisiin lähtökohtiin kuten kulttuurilliseen yhtenäisyyteen, käsitykseen yhteiskunnan vähäisestä korruptoituneisuudesta ja sisäisen tarkastuksen yksiköiden kokoon.

Executive

Oman toimeenpanosuunnitelmani kiitytin kuulemani perusteella kolmeen alueeseen:

Oma eettinen moitteettomuus. IIA:n ammatilliset eettiset säännöt on syytä

Seminaariosallistajat yhteiskuvassa.

läpikäydä säännöllisesti ja pohtia yksikössä käytännön esimerkein niihin liittyviä uhkatilanteita ”pohjoismaisessa valossa”: rehellisyys, objektiivisuus, luottamuksellisuus ja ammattitaito.

Pöytäpaikan ansaitseminen ja säilyttäminen. Tämä edellyttää ammatillista rohkeutta ja aktiivisuutta. Strategisesti pidän tärkeänä pysyvää kutsua tarkastusvaliokunnan tai vastaavan kokouksiin ja säännöllistä kaksisuuntaista yhteydenpitoa etenkin sen puheenjohtajaan. Operatiivisesti tärkeänä vakiopöytänä pidän mukanaoloa organisaation GRC-kokonaisuudessa (Governance, Risk, Compliance). Selkeästi määritelty ja tunnustettu rooli molemmissa pöydissä estää sisäistä tarkastusta joutumasta sivupöytiin ja sitä seuraavasta, kiusalliseksi koettavasta toisiin pöytiin huutelemisesta.

Riskien muuttumisvauhdissa pysy-

minen. Tämä edellyttää tarkkaavaista kuuntelua vakiopöydissä, omaa arviointia ja näitä seuraavaa yksityiskohtaista kausisuunnittelua. Sisäisen tarkastuksen työsuunnittelun ja sen tulosten tulee olla merkityksellisiä organisaation strategian toteuttamisen kannalta. Tämän tulisi olla myös riskiperusteisen raportointitavan perustana.

Seminar

Pääluentojen jälkeen oli toimialoitain järjestettyjä pienryhmäkeskusteluja. Nämä vapaamuotoiset keskustelut koin ammatillisesti kasvattavina ja erityisesti kuuntelin maailmanlaajuisten organisaatioiden sisäisiä tarkastajia, jotka kokemuksellaan pystyivät jäsentämään ja esittämään näkemyksiään nykyaikaisen, maailmanluokan sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ”pohjoismaisessa valossa”. Tällaisia puheenvuoroja kuuntelen

mielelläni ja otan niistä opiksi.

2015

Esityksissä ja pöytäkeskusteluissa oli tulevaisuuteen katsomisen näkökulma. Yhdeksi pääopetukseksi jäikin ajatus, että vuonna 2015 menestyvä sisäinen tarkastus voi olla häviäjä vuonna 2020 juuri muuttuneiden odotusten ja niihin vastaamiseen tarvittavien valmiuksien puuttumisen takia.

”Varmista sisäisen tarkastuksen merkityksellisyys organisaatiossasi myös huomenna” jäi kotiin vietäväksi.

Seuraava vastaava tapahtuma vuonna 2017 järjestettäneen Helsingissä.

Tapahtuman esitykset ovat noudettavissa osoitteesta www.iianordiclight.org. ■

Helka Lukka
Senior Internal Auditor, Microsoft
eettisten asioiden toimikunnan pj.

Mallikansalaisia ja hyviä käytöstapoja – Sisäisen tarkastajan ammattietiikasta

Onko sisäisen tarkastajan ammattietiikka mustavalkoista? Voivatko asiat olla vain oikein tai väärin vai löytyykö niistä harmaan sävyjä? Henkilö, joka ryhtyy sisäiseksi tarkastajaksi, sitoutuu noudattamaan tiukempia eettisiä standardeja kuin yrityksen tai yksikön muu henkilökunta. Tarkastajien edellytetään olevan mallikansalaisia ja hyviä esimerkkejä muille: ohjeet ja menettelytavat on tehty kaikkien noudatettaviksi, mutta tarkastajan osalta pienikään lipsuminen ei ole hyväksyttävää.

IIA:n eettiset säännöt määrittelevät raamin ammattietikallamme. Periaatteet ja käyttäytymissäännöt rakentuvat neljän peruspilarin varaan: rehellisyys, objektiivisuus, luottamuksellisuus ja ammattitaito. Muu organisaatio ei IIA:n standardeja ja sääntöjä välttämättä tunne, mutta oletusarvoisesti odottaa tarkastajalta tiukkaa ammattietiikkaa ammatillisen uskottavuuden sekä luottamuksen saavuttamiseksi ja ylläpitämiseksi.

Kun kahvipöytäkeskusteluissa spekuloidaan toisen yksikön taloudellisella tilanteella tai ruoditaan harmaalle alueelle lipsuvia käyttäytymismalleja, saattavat katseet helposti kääntyä kahvipöydän ääressä istuvan tarkastajan

suuntaan. ”Mitä mieltä sinä olet? Oletko kuullut, miten siellä sujuu?” Yksityishenkilönä olisi ehkä kiusaus heittäytyä mukaan keskusteluun näin tuttujen kesken, mutta on syytä muistaa, että työyhteisössä sisäinen tarkastaja on roolissaan, vaikka käyttävät keskustelut olisivat vapaamuotoista rupattelua esimerkiksi siitä, kuinka ”kaikkihan ottavat konttoritarvikevarastosta vihot ja pyyhekumit perheen koululaiselle”. Kevyesti keskusteluun heitetty kommentti voi kuulijan korvassa kääntyä lausunnoksi sisäisen tarkastajan antamasta hyväksynnästä toiminnalle. Entä mitä tekee tarkastaja, kun jälkiruokaa syödessään ymmärtää keskustelusta, että lounasseurue aikoo laskuttaa lounas-

kulut firmalta varsin löyhin perustein? Käräyttää kaverinsa? Sulkee silmänsä?

Varsinaisessa työtilanteessa IIA:n periaatteet ja käytöstavat kulkevat käsi kädessä. Tarkastajan työssä korostuu objektiivisuus, mikä näkyy niin työn sisällössä kuin toimintatavoissa. Aggressiivinen käyttäytyminen, vihjaileva kysymyksenasettelu tai ylimielinen suhtautuminen eivät kuulu tarkastustyöhön. Ja vaikka kuinka turhauttaisi törmätä viidennen kerran samaan löydökseen ja korjaamattomiin prosesseihin, tarkastaja ei heittäydy viisastelevaksi teini-ikäiseksi vaan pysyy tilanteessa aikuisena ja ammattilaisena. Yksi tarkastaja voi toiminnallaan ja käyttäytymisellään pahimmillaan tahria

koko tarkastusyksikön maineen, jolloin myös tarkastuksen uskottavuus kärsii. On helppo puolustautua sanomalla, että ihmisiähän tarkastajatkin ovat! Kyllä ovatkin, mutta toimivat ammattimaisesti ja eettisesti oikein niin oman tiimin sisällä kuin ulospäinkin.

Sisäisellä tarkastuksella on pääsy poikkeuksellisen suureen tietomäärään, mikä tuo mukanaan suuren vastuun. Luottamuksellisuus tulee muistaa jokaisen sähköpostin jakelulistaa kirjoittaessa ja jokaisen dokumentin tallennuspaikkaa päätettäessä. Tarkastuksen kohteena oleva yksikkö voi perätä vastuunottoa myös löydösten ja suositusten osalta: yritysjohdon silmissä saatamme korostaa objektiivisuutta liikaakin, kun johto kaipaisi suosituksia ja toimenpideehdotuksia. Eettinen ympyrä kiertyy tässäkin takaisin objektiivisuuden lisäksi luottamuksellisuuden ja ammattitaidon periaatteisiin, kun mietitään, mikä on tarkastuksen ja mikä yritysjohdon rooli ja vastuu.

Kaikki organisaatiot eivät ole sitoutuneet IIA:n standardeihin. Eettisten periaatteiden ja käyttäytymissääntöjen tärkeyttä sisäisen tarkastuksen ammattieikassa ei kuitenkaan tarvitse perustella IIA:n sääntökirjalla. Mielestäni rehellisyys, objektiivisuus, luottamuksellisuus ja ammattitaito korostuvat vieläkin enemmän, jos yritysjohdolta ei tule tukea standardeihin sitoutumiselle, tai jos johdon suhtautuminen tarkastukseen tai yksittäisiin löydöksiin on penseä.

Vaikka sisäinen tarkastaja voi kohdata työssään hyvinkin värikkäitä tilanteita, vastaan alussa esittämäni kysymykseen, että kyllä työmme on ammattieettisesti mustavalkoista. Kuka uskoo ja kuuntelee tarkastajaa, jonka huomaa olleen puolueellinen? Tarkastaja ei voi olla jonkin verran rehellinen tai käsitellä asioita melkein luottamuksellisesti. ■

Markus Kiviaho, JHTT, CGAP, CRMA
tarkastusjohtaja, Tampereen kaupunki

Kunnan toiminnan johtaminen ja hallinta sekä omistaja- ja konserniohjaus

Suomen Kuntaliiton hallitus on 23.4.2015 hyväksynyt 24 suositusta kunnan toiminnan johtamisesta ja hallinnasta sekä konserni- ja omistajaohjauksesta. Suositukset koskevat myös kuntayhtymiä. Suositukset on tarkoitettu tueksi kuntien omille omistajaohjauksen ja riskienhallinnan toimintaohjeille ja ne pureutuvat kuntakonsernien erityispiirteisiin hyvän johtamisen, hallinnan ja riskienhallinnan näkökulmasta. Suositukset ovat luonteeltaan kuntien johtamiseen liittyvää itsesääntelyä ja ne täydentävät lainsäädännöstä tulevia velvoitteita. Niiden tarkoituksena on edistää kuntien toiminnan tuloksellisuutta.

Suosituksien osa-alueita ja tarkoitus

Johtamisen ja hallinnan suositukset kohdistuvat kunnan toiminnan johtamisen, toimintatapojen ja -prosessien sekä toiminnan kokonaistuloksellisuuden ja riskienhallinnan asiakokonaisuuksiin. Niiden tarkoituksena on antaa eväitä kunnille johtamismallien kehittämiseen ja tuloksellisuuden arviointiin niin emokunnan kuin tytäryhteisöjen näkökulmista. Ne ohjaavat kuntia luomaan kuntien omista lähtökohdista sellaisen johtamismallin, joka parhaiten edistää kunnan toiminnan kokonaistuloksellisuutta ja siihen liittyvien riskien hallintaa. Johtamiseen olennaisesti sisältyvällä riskienhallinnalla pyritään edistämään kuntalaisten hyvinvointia ja alueen elinvoimaa. Riskienhallinta on integroitu kuntien strategiseen johtamiseen sekä kunnan kokonaistuloksellisuuden eri osa-alueisiin. Suositukset antavatkin kehittämisen eväitä kuntien konsernijohtajille, tytäryhteisöjen hal-

lituksille ja toimitusjohtajille, mutta myös sisäisen tarkastuksen tehtävissä toimiville.

Hallitustyöskentelyyn terävyyttä

Kunnan toiminnan johtamisen ja hallinnan tuloksellisuus edellyttää, että hallitustyöskentely ja johtaminen järjestetään mahdollisimman vaikuttavalla ja vastuullisella tavalla. Kunnan hallituksella voi olla jaostoja (suositus 5), joilla voidaan tehostaa hallituksen vastuulle kuuluvien asioiden valmistelua. Valtuuston päätöksellä kunnanhallituksella voisi olla esimerkiksi omistajaohjaukseen keskittyvä konsernijaosto, sisäisen tarkastuksen jaosto tai sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaosto. Jaostot voivat olla tarpeen, mikäli kunnanhallitus ei ehdi riittävästi perehtyä ja syventyä esimerkiksi omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan sekä sisäisen tarkastuksen, valvonnan ja riskienhallinnan kysymyksiin. Perustettavan ja-

oston tai jaostojen jäsenillä tulisi olla niiden tehtävien edellyttämä riittävä asiantuntemus sekä kyky kunnan toiminnan omistajaohjauksen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuuden arviointiin. Valtuuston niin päättäessä jäsenenä voi olla hallituksen jäsenten ja varajäsenten lisäksi myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Sisäinen tarkastus johtamismallin arvioijana

Kunnan johtamisen toimintamalliin sisältyvän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perustana on kunnan perustehtävä, kuntastrategia, toimintaympäristön analysointi sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sisällytetään järjestelmällisellä ja läpinäkyvällä tavalla johtamis-, päätöksentekojen ja arviointiprosesseihin. Asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa uhkaavien tapahtumien ja mah-

Kuva: Eero Antturi

dollisuuksien tunnistaminen sekä analysointi osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja päätöksentekoa edistävät kunnan tehtävän tuloksellista toteutumista.

Sisäinen tarkastus on johtamisen toimintamallin osana määritelty suosituksessa kunnanhallituksen alaiseksi arviointitoiminnoksi. Kunnanhallituksen tehtävänä (suositus 15) on järjestää sisäinen tarkastus, mikäli kunnan toiminnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt eivät ole riittäviä kunnan tehtävän tuloksellisen toteutumisen sekä toimintaan ja talouteen liittyvien riskien hallitsemiseksi ja valvomiseksi. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja esittää suosituksia kunnanhallitukselle johtamismallin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämiseksi.

Läpinäkyvyyttä johtamismallin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiin

Kunnanhallituksen tulee kuntalain perusteella antaa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kuntalain raportointivelvoitetta on täsmennetty työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa. Suomen Kuntaliiton julkaisussa "Kunnan toiminnan johtaminen ja hallinta sekä omistaja- ja konserniohjaus; Kuntaliiton suositusten perustelut" (www.kunnat.net/verkkokauppa) on kuntalakia ja em. yleisohjetta laaja-alaisemmin kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuutta yhdistettynä johtamismalliin, kuntastrategiaan sekä toiminnan ja talouden tavoitteiden asettamiseen ja raportointiin. Suositukset ohjaavatkin aiempaa jäsennellympään sekä läpinäkyvämpään raportointiin niin johtamismallin kuin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta. ■

Heli Irola, CIA, CFE
ylitarkastaja,
Ulkoasiainministeriö
seminaaritoimikunnan jäsen

Auli Punkari
Internal Auditor, Finnair Oyj
seminaaritoimikunnan jäsen

Sisäisten tarkastajien kevätseminaari 2015

Sisäisten tarkastajien kevätseminaari järjestettiin 21.–22.4.2015 Helsingin Kalastajatorpalla yhteistyössä ISACA:n kanssa. Seminaarin ajankohtaisena teemana oli Lisääntyvä data, sen hyödyt ja riskit. Aihetta käsiteltiin tiedon lisääntymisen tarjoamien hyötyjen ja mahdollisuuksien sekä siihen liittyvien riskien ja kyberturvallisuuden näkökulmasta.

Seminaarin avasi **Hendrik Ceulemans** (InfoGovernance bvba, ISACA:n Belux Chapterin perustaja) esityksellään Information Governance Benefits, Risks and Controls. Hän havainnollisti esityksessään käytännön esimerkein lisääntyvän datan mukanaan tuomia riskejä ja Information Governance -kontrollitoimenpiteitä, joilla riskien realisoitumista voidaan ehkäistä. Syiksi riskeihin Ceulemans mainitsi mm. vastuunjaon heikon toimeenpanon, heikkoudet riskienhallinnassa sekä erilaiset kontrollipuutteet johtamiskulttuurissa ja tietoturva-asioissa. Hän painotti johdon vastuuta riittävän kontrolliympäristön luomiseksi ja sen vaikutusta organisaation toimintakykyyn ja tehokkuuteen.

Kimmo Rasila (hallituksen pj, Nixu Oyj) esitteli kyberturvallisuutta yrityk-

sen hallituksen näkökulmasta. Esityksessään hän pohti kyberaikakauden uhkien uusia piirteitä, uhkien jatkuvaa läsnäoloa ja hyökkäysten luonteen muuttumista toisaalta satunnaisiksi hyökkäyksiksi ja toisaalta kohdistetuiksi iskuiksi. Hän painotti, että hallituksen ja johdon on olennaista hahmottaa, miten organisaatio on verkottunut ja miten se vaikuttaa organisaation kyberturvallisuuteen sekä kuinka altis organisaatio on mahdollisille hyökkäyksille. Rasila käsitteli esityksessään myös kyberturvan hallintajärjestelmää hallituksen työkaluna osana johtamisjärjestelmää ja toisaalta pohti kyberturvallisuuden riskeiltä suojautumisen haasteita. Kaikkea vastaan ei voida suojautua, vaan on suojattava organisaation kannalta elintärkeitä asiat.

David Porter (Head of Fraud Strate-

gy, SAS Institute) kuvasi esityksessään sisäisten petosten tunnusmerkkejä ja muutoksia niiden luonteessa. Hän totesi, että petoksia tekee entistä enemmän järjestäytynyt rikollisuus, jonka tavoitteena on suurin mahdollinen rahallinen hyöty matalimmalla kiinnijäämisen riskillä. Hänen mukaansa petoksista aiheutuvia ongelmia voidaan ehkäistä luomalla läpinäkyvä kulttuuri ja hyödyntämällä uutta teknologiaa. Porter painotti henkilöstön kouluttamista petosten havaitsemiseen sekä petosten torjuntaa läpi koko organisaation. Lisäksi hän esitteli petosten ehkäisy- ja havainnoimismenetelmiä, mm. big datan hyödyntämistä petosten havaitsemisessa. Seminaaripalautteiden perusteella esitys koettiin hyvin mielenkiintoiseksi.

Juho Ranta (2NS) kertoi esitykses-

Steven Babb

sään, miten organisaatioiden tietoturva-
vahaavoittuvuuksia käytetään hyväksi.
Aihetta havainnollistettiin demolla,
jossa kuvattiin, miten hakkeri saattaisi
tunkeutua organisaation tietojärjestel-
mään.

Toinen päivä alkoi ISACA:n Steven
Babbin esityksellä Cybersecurity Ne-
xus – CSX, jossa Steven esitteli uutta
ISACA:n työkalua kyberturvallisuuteen
liittyen sekä työkalun tuomia mahdol-
lisuuksia parempaan varautumiseen or-
ganisaatioiden ja tiedon suojaamisessa.

Kyberturvallisuutta käsiteltiin myös
toisena seminaaripäivänä Mika Laakso-
sen (KPMG Advisory) ja Erka Koivusen
(Viestintävirasto, Kyberturvallisuuskes-
kus) esityksissä, joten aiheesta saatiin

tietoa kattavasti ja eri näkökulmista.
Esitykset painoutuivat siihen, miten
organisaatiot ovat varautuneet kyber-
hyökkäyksiin ja miten niihin voitaisiin
varautua entistä paremmin.

Markku Kaskenmaan (Cloud Solu-
tions CS Oy) esitys kertoi pilvipalve-
lumalleista, niiden tunnuspiirteistä ja
eroista. Esityksen sisällöstä kuulijoita
kiinnostivat erityisesti vinkit pilven tar-
kastamisessa huomioon otettavista asi-
oista sekä pilvihankkeissa kohdatuista
riskeistä ja haasteista. Esitys sai kiitosta
hyvästä tavasta kiteyttää asiat ja sitä pi-
dettiin yhtenä toisen päivän parhaista
esityksistä.

Valtaosa seminaariin osallistujis-
ta koki seminaarin vastanneen hyvin

ennakko-odotuksia. Käytännön järjes-
telyjä kiiteltiin ja kehitysehdotuksina
tuotiin esille materiaalin jakaminen
osallistujille etukäteen. Lisäksi toivot-
tiin seminaariin enemmän pienryhmä-
työskentelyä ja esityksiin lisää käytän-
nönläheisyyttä sekä hyvien tarkastus- ja
toimintatapojen jakamista kuulijoiden
kanssa. Seminaaritoimikunta ottaa
miehellään palautetta vastaan myös li-
sää ja pyrkii seuraavia seminaareja val-
mistellessaan vastaamaan osallistujien
toiveisiin ja tarpeisiin. Kiitos hyvästä
ja rakentavasta palautteesta, toivomme
sitä myös syysseminaariin osalta! ■

Kuvat: Eero Antturi

Juha-Pekka Pystynen
Riskienhallintajohtaja, Finavia Oyj

Finavia Oyj:n vaatimustenmukaisuus – haastava ja laaja kokonaisuus

Finavia Oyj:n tehtävänä on luoda toimivan lentoliikenteen keinoin edellytykset suomalaisen yhteiskunnan kilpailukyvyllle, ihmisten ja tavaroiden liikkumiselle sekä kansainvälisyydelle. Tämä toteutetaan tuottamalla turvallisia, laadukkaita ja kustannustehokkaita lentoliikenteen palveluja. Vastuullisuus, kuten palvelujen tuottaminen ympäristön kannalta kestävällä tavalla, on tiiviisti sidoksissa Finavian strategiaan ja liiketoimintaan. Finavian arvoja ovat turvallisuus, asiakaslähtöisyys, tehokkuus ja uudistumiskyky, yhteistyökyky, avoimuus sekä ympäristö- ja yhteiskuntavastuu.

Finavian liiketoiminnan perustana ovat kaksi Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin myöntämää toimilupaa: lentoaseman pitäminen ja lennonvarmistuspalvelun tuottaminen. Kumpaakin toimilupaa ohjaa mittava kansainvälinen ja kansallinen regulatio. Vaatimuksenmukaisuus on siis tärkeä osa koko yhtiön toimintakulttuuria. Suuri osa toimilupien mukaisista työtehtävistä on luvanvaraisia ja perustuu työntekijöille koulutuksen ja ammattitaidon perusteella myönnettäviin kelpoisuuksiin.

Finavian päälentoasema Helsinki-Vantaa muodostuu kokonaisuudessaan noin 1 300 eri yrityksestä. Isännän rooli on lentoaseman pitäjällä eli Finavialla. Työntekijöitä alueella on noin 20 000. Vaatimustenmukaisuus ja lentoliikenteen kokonaisuus muodostavat ekosys-

teemin, jossa vuorovaikutusten tunnistaminen ja hallinta ovat avainasemassa. Iso osa näistä yritysten toiminnoista tehdään vaativissa olosuhteissa, jolloin myös työturvallisuus asettaa omat vaatimuksensa.

Vaatimustenmukaisuus osana riskienhallintaa

Riskienhallinta ja Compliance-toiminta on jaettu prosessina yhtiön sisällä kahteen pääalueeseen. Toinen alue koskee toimilupa-alueita ja toinen osakeyhtiön liiketoimintaa ja hallinnointia. Tällä jaolla pyritään varmistamaan se, että toimilupien vaatimustenmukaisuuden lisäksi ilmailun turvallisuus toteutuu riittävällä tasolla. Liiketoiminnan ja hallinnoinnin Compliance-toiminnalla turvataan liiketoiminnan lainmukaisuus ja jatkuvuus.

Finavia Oyj

valtion omistusosuus 100 %
liikevaihto 350 miljoonaa euroa
2200 henkilöttyövuotta
24 lentoasemaa
19,7 milj. matkustajaa (v. 2014)

Kuvat: Eero Anttoni

Finavian riskienhallinnan tehtävänä on huolehtia siitä, että liiketoiminnan päätökset, turvallisuus ja vaatimustenmukaisuus muodostavat yhtiön strategian toteuttamiseksi luotettavan kokonaisuuden. Näiden kolmen funktion keskinäiset vuorovaikutukset ja riskit tulee tunnistaa ja hallintakeinot määritellä. Liiketoiminnan päätökset eivät saa vaarantaa turvallisuutta ja niissä on otettava huomioon toimiluvan vaatimukset. Turvallisuuden toteuttamisen tulee olla tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Toimilupien sisältö tulee hallita ja vaatimusten kokonaisuuteen on pyrittävä vaikuttamaan

liiketoiminnan kannalta kehittävästi yhdessä viranomaisten kanssa.

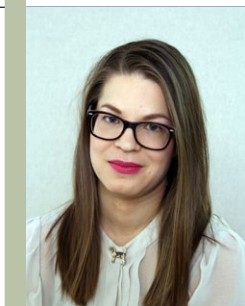
Viranomaisvaatimukset

Finavian liiketoiminnan vaatimustenmukaisuuteen sisältyy suuri määrä myös valtionhallinnon intressiä. Ilmailulaki (liikenne- ja viestintäministeriö) ja aluevalvontalaki (puolustusministeriö) säättävät osan yhtiön tehtävistä julkisiksi hallintotehtäviksi. Liikenneministeri vastaa yhtiön omistajaohjauksesta, kun samaan aikaan kyseinen ministeriö vastaa liikennemuodon kehittämisestä ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Sisäministeriön turvallisuusosastot poliisi,

pelastustoimi ja rajavartiolaitos ovat tiivis osa lentoasemien toimintaa. Valtiovarainministeriön alainen tulli toimii ja asettaa vaatimuksensa lentoasemien toiminnalle. Lentomatkustajan nopea globaali liikkuvuus lisää pandemioiden riskiä, joten sosiaali- ja terveysministeriö sekä terveyden ja hyvinvoinnin laitos ovat osa lentoasemien arkipäivää. Lentoasemat ja ilmatilan hallinta ovat maanpuolustuksen kannalta puolustusministeriön kiinnostusalueita. Valtioneuvoston ja diplomaattien lentomatkustaminen on ulkoministeriön ja lentoasemien yhteistoimintaa. ■

Juha-Pekka Pystynen luennoi syysseminaarissa 28.10.2015 otsikolla Compliance – turvallisuus: Case Finavia Oyj.

Luennossaan Pystynen esittelee ne keinot, joilla Finavia hallitsee riskejä sekä huolehtii liiketoiminnan turvallisuudesta ja kustannustehokkuudesta vaatimuksenmukaisuus huomioon ottaen. Lisäksi Pystynen pohtii esityksessään Compliance-toiminnan ja turvallisuuden keskinäistä suhdetta: onko Compliance yhtä kuin turvallisuus?

Minna Korhonen, CIA
sisäinen tarkastaja, Keravan kaupunki ja
Järvenpään kaupunki
viestintätoimikunnan pj.
 [linkedin.com/in/minnakorhonen](https://www.linkedin.com/in/minnakorhonen)

Kirjoittaja osallistui yhdistyksen hallitukselle järjestettyyn sosiaalisen median koulutukseen.

@IIAFinland

Sosiaalinen median käyttö ei ole uusi ilmiö, sillä esimerkiksi tv-ohjelmia on television alkuaikoina kokoonnuttu katsomaan yhdessä ja niistä on keskusteltu. Viestintä on vain muuttanut muotoaan, monipuolistunut ja monikerrostunut, aloitti Kerttu Takala Dingle Oy:stä Sisäiset tarkastajat ry:n hallitukselle suunnatun sosiaalisen median koulutuksen.

Sisäiset tarkastajat ry:llä on sosiaalisen median eli somen kanavista käytössään Twitter-tili @IIAFinland ja LinkedIn-ryhmä IIA Finland, mutta yhdistyksen aktiivisuus twiitata tai käynnistää ammatillisia keskusteluja näillä foorumeilla on ollut melko vähäistä. Pikainen kierros koulutuksen aluksi paljasti, että oman toimen ohessa toimittaessa aika on kortilla, taidot ovat puutteelliset ja rohkeuttakin on puuttunut. Perustaitojen hankkimisen jälkeen yhdistyksen on pohdittava, miten rajalliset resurssit käytetään mahdollisimman tehokkaasti.

Some vaatii sitoutumista

Sosiaalinen media tarjoaa potentiaalia olemassa olevien ja uusien kohderyhmien tavoittamiseen sekä oman viestin läpituomiseen, onhan Twitterissä pelkästään Suomessa arviolta 500 000 käyttäjää ja LinkedInissä 800 000

käyttäjää. Oikotietä onneen ei ole, valitettavasti. Kuten muunkin viestinnän, viestinnän somessa tulee olla tavoitteellista, aktiivista ja mitattavaa. Oman aktiivisuuden lisäksi yhdistystä, ammattia ja sidosryhmiä koskevaa kirjoittelua tulee seurata ja kysymyksiin vastata aktiivisesti ja nopeasti.

Mitä tavoittelemme yhdistyksenä? Ketä haluamme tavoittaa (aktiivijäsenet, passiivijäsenet, toimialat, muut sidosryhmät, media)? Millaisena haluamme näkyä? Nämä ovat kysymyksiä, joita yhdistyksen on syytä pohtia luodessaan seuraajia palvelevaa, kiinnostavaa sisältöä. Vastaus kysymyksiin löytyy yhdistyksen hiljattain päivitetystä viestintästrategiasta sekä toimikuntapäivän tiimityönä pohdituista operatiivisista painopisteistä. Haluamme, että meidät tunnetaan ja meitä arvostetaan organisaation hallinnointi- ja johtamisjärjestelmän (Corporate Gover-

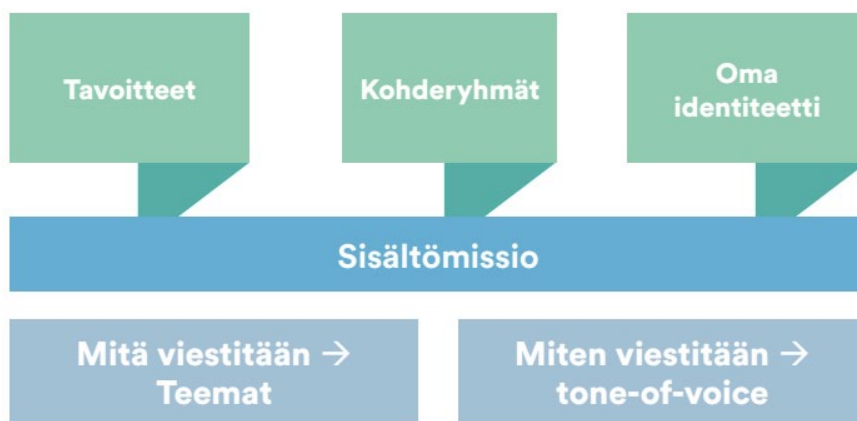
nance) asiantuntijoina ja että yhdistys tunnetaan hyvien hallinnointi- ja johtamiskäytäntöjen sekä sisäisen tarkastuksen ammattitaidon edistäjänä.

Twitterillä ja LinkedInillä omat roolinsa

Twitteri on julkinen viesti Twitterissä. Sen pituus on enintään 140 merkkiä ja elinaika kaksi tuntia. Twiitit näkyvät kaikille ja ovat kaikkien uudelleen jaettavissa. Kanavana Twitter on lyhyt ja nopea ja siellä merkityksellistä on seuraajien määrä. Ilman seuraajia ja retwiittaajia (viestiä edelleen jakavia) puheenvuoroilla ei ole yleisöä. Toisen käyttäjän voi merkitä omaan twiittiin @käyttäjätunnus, esimerkiksi @IIAFinland, ja aiheen #aihetunniste, esimerkiksi #IIAkoulutus. Aihetunnisteita voi myös klikata ja etsiä.

LinkedInissä puolestaan aikaa ei niinkään vietetä kotinäkömään uutisvirrassa

Sisällön peruspilarit

Sisällön peruspilarit, Kerttu Takala & Dingle Oy.

(home), vaan käyttäjät löytävät kiinnostavat keskustelut tai asiat saamiensa sähköpostien avulla. Yhdistyksen LinkedIn-ryhmä painottuu ammatilliseen ja ajankohtaiseen keskusteluun, jota käydään käyttäjien omilla profiileilla. Vaikka yhdistyksen ryhmä on suljettu ja sinne hyväksytään pyynnöstä, keskusteluita ei kannata käydä kovin luottamuksellisista asioista. Tällaisia keskusteluja varten pyritään tarvittaessa etsimään jäsentunnuksen takaa avautuva kanava kotisivujen uudistamisen yhteydessä.

Kokeile ja opettele rohkeasti

Kannustan kaikkia liittymään yhdistyksen seuraajiksi Twitteriin ja jäseniksi yhdistyksen LinkedIn-ryhmään, kutsumaan uusia jäseniä, avaamaan keskusteluja ja osallistumaan keskusteluihin sekä twiittaamaan ja retwiittaamaan koulutuksista sekä ammatillisista ja muista kiinnostavista asioista. Omas-

sa profiilissa voi myös kertoa olevansa yhdistyksen jäsen. Alkuun pääsee luomalla profiilin ja seuraamalla muita. Samalla voi kerätä rohkeutta omaan ensimmäiseen twiittiin tai keskustelun-avaukseen. Liity samalla myös pääjärjestön Twitter-tilin @TheIIA tai muiden paikallisyhdistysten seuraajaksi ja LinkedIn-ryhmiin.

Kun jaat somessa kuvan esimerkiksi yhdistyksen tilaisuudesta tai koulutuksesta, on hyvän tavan mukaista mahdollisuuksien mukaan kertoa tästä etukäteen kuvassa tunnistettavissa oleville henkilöille ja tarjota mahdollisuutta kieltäytyä julkisuudesta. Sinänsä kuvan lisääminen twiittiin on toivottavaa, sillä twiitit, joissa on kuva, saavat huomattavasti enemmän retweettejä.

Twitter-taustakuvakilpailu

Opimme, että Twitterissä profiili- ja taustakuvalla on suuri merkitys. Kuinka

ollakaan yhdistyksemme tililtä puuttuu taustakuva. Nappaa yhdistyksen Twitter-tilille taustakuva! Kuvan tulisi kuvastaa laajemmin yhdistystä. Valitusta kuvasta yhdistys tarjoaa kuvan käyttöoikeutta vastaan yhdistyksen joululounaan kahdelle veloituksetta. Valinnan tekevät viestintätoimikunta ja hallitus yhdessä.

Osallistu 31.10.2015 mennessä lähettämällä kuvan yhdistyksen toimistolle sisaiset.tarkastajat@theia.fi.

Vinkki: tarkista samalla oman Twitter- ja LinkedIn-profiilisi ajantasaisuus :-)

Maliina Hakala, CIA
Lead Auditor, Tamro/PHOENIX group
seminaaritoimikunnan pj.

Syysseminaari 2015

Yhteistyöllä luottamusta ja tehokkuutta

Sisäinen tarkastus ja Compliance

Sisäiset tarkastajat ry:n syysseminaari järjestetään loka-kuun 27.–28.10. Turussa Radisson Blu Marina Palace-hotellissa. Syysseminaarin teemana on tänä vuonna Sisäinen tarkastus ja Compliance. Lakien ja säännöstenmukaisuutta valvovien toimintojen vaatimukset ovat uudehkoja mutta vahvistumassa. Mitä muuta Compliance sisältää? Tee-maan liittyvissä luennoissa käsitellään Compliance-toimintoa ja -toimintaa tarkastuksen näkökulmasta ja sisäisen tarkastuksen ja compliance-toimintojen yhteistyötä. Luennoimassa ovat näistä aiheista mm. **Ilona Halla**, **Satu Annala** (Fin-nair), **Merja Kannisto** (Nordea) ja **Suzanne Innes-Stubb**

(Sanoma) yhdessä **Kristiina Lagerstedtin** (Sanoma) kanssa. **Olli Turakaista** (Deloitte) on pyydetty luennoimaan erityisesti hankintaprosessiin liittyvästä korruptiosta. Seminaariin on kutsuttu myös hallitusammattilaisia luennoimaan ja keskustelemaan yleisemmin Corporate Governancesta, kuten **Leena Mörttinen** (Perheyrittäjien liitto) ja **Tiina Bäckman**. Hallinnointikoodin uudistuksen tilanteesta seminaarimme ajankohtana kertoo **Leena Linnainmaa** (Keskuskauppari). Tervetuloa kuulemaan eri alojen asiantuntijoita ajankohtaisista aiheista! Ilmoittautuminen seminaariin yhdistyksen kotisivuilla www.theiia.fi. ■

Niina Ratsula CIA, CCSA, CRMA, CCEP-I
Director, Ethics & Compliance, Kemira Oyj
niina.ratsula@kemira.com
koulutustoimikunnan pj.

Katsaus syksyn koulutustarjontaan

Kuluneen vuoden aikana olemme uudistaneet koulutustarjontaamme. Tavoitteena on tuoreiden aiheiden lisäksi tarjota jäsenille jatkossa myös uusia koulutusmuotoja. Keväällä lanseerataan CRMA-tenttiin valmistautuville kolmelle suunnattu pienopintoryhmäkonsepti. Tavoitteena on myös päästä testaamaan etäosallistumista koulutuksiin. Koulutustoimikunta ottaa mielellään vastaan palautetta koulutuksista.

Koulutussyksy 2015 on sisällöltään monipuolisempi kuin aikoihin. Suunnittelussa olemme pyrkineet valitsemaan teemoja sisäisen tarkastuksen kompetenssiitekehyksen kaikilta osa-alueilta. Näitä ovat mm. tarkastajalta vaadittavat tekniset tiedot, henkilökohdaiset taidot, sisäisen tarkastuksen johtaminen, ammattietiikka, tarkastuksen toteuttaminen sekä jatkuva kehittyminen. Alla voit tutustua syksyn koulutustarjontaamme. Lisätietoa ja ilmoittautumisohjeet löytyvät yhdistyksen verkkosivuilta.

Elokuun lopulla koulutussyksyn korkkasi CIA-tutkintoon valmentava koulutus. Valmennusryhmä kokoon-

tuu syksyn aikana neljä kertaa. Koulutuksessa käydään läpi jokaisen kolmen CIA-tentin osion keskeiset teemat ja tentissä painotettavat alueet. Lisäksi käydään läpi yksityiskohtaisesti tentin tekninen toteutus, vastaustekniikka, koeosoiden rakenne ja painotus sekä analysoidaan runsaasti vanhoja tenttikysymyksiä. Valmennusryhmä täyttyi jo hyvissä ajoin keväällä, joten varmistaksesi paikkasi ensi kevään valmennukseen, kannattaa ilmoittautua hyvissä ajoin! Seuraava valmennus starttaa tammikuussa.

Syyskuun alussa lanseerasimme uunituoreen teemapäivän ”Haastattelutekniikat”. Päivän aikana pohdimme sisäisen tarkastuksen konkari Paula Niemen (CFE, CCSA) sekä Jari Hyytin (psykologi, yhteiskuntatieteiden maisteri, Poliisi AMK) johdolla parhaita käytäntöjä menestyksellisten haastatteluiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Koulutuspalautte oli erinomainen, joten teemapäivä tullaan järjestämään uudestaan.

Lokakuun teemapäivän 14.10. aiheena on Tarkastusraportin kirjoittaminen. Koulutuksen tavoitteena on tukea

selkeiden, luettavien ja vaikuttavien tarkastusraporttien laadintaa. Päivän aikana käsitellään mm. tekstin asiallisuutta, selkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Luennoitsijoiden johdolla pohditaan myös, minkälaisia arvoja ja asenteita teksti välittää ja mitä ammattistandardit ja käytännön ohjeet edellyttävät raportoinnilta. Asiantuntijoina koulutuksessa toimivat Suomen Hypoteekkiyhdistyksen tarkastusjohtaja Sari Ojala sekä lehtori Jutta Helenius Tampereen yliopistolta.

Tietojärjestelmäavusteisen tarkastuksen ja analyttisten tarkastusmenetelmien perusteet -koulutuspäivä järjestetään 21.10. Tampereella. Koulutuspäivän aikana tutustutaan käytännönläheisesti sisäisten tarkastajien työssään hyödyntämiin analyttisiin tarkastusmenetelmiin mm. talousraportoinnin oikeellisuuden varmentamiseksi. Analyttisillä menetelmillä pyritään saamaan tehokkuutta tarkastustoimintaan ja löytämään aineistosta olennaisia virheitä tai puutteita. Päivän kouluttajina toimivat KHT, KTM Erkki Yli-Rantala ja CIA, KHT, JHTT Jaakko Rönkkö Revisium Oy:stä.

12.–13.11. perehdytään **Kunnallishallinnon johtamisen ja sisäisen valvonnan uudistuksiin**. Koulutuksessa syvennytään useiden eri asiantuntijoiden alustusten ja käytännön esimerkkien avulla kuntien toiminnan, sote-alueen ja omistajaohjauksen tarkastusten ajankohtaiskysymyksiin. Kurssi antaa osallistujille valmiudet arvioida oman kunnan ja sote-uudistuksen jälkeisten organisaatioiden arviointijärjestelmää, erityisesti sisäisen tarkastuksen asemaa ja tehtäviä sekä esittää lisäarvoa tuottavia toimenpide-ehdotuksia organisaation ylimmälle johdolle.

Uutena tulokkaana yhdistyksen koulustarjonnassa on myös 19.11. järjestettävä vuorovaikutus- ja vaikuttavuusvalmennus, joka soveltuu sisäisen tarkastuksen lisäksi myös laajemmin asiantuntijaorganisaatioiden jäsenille, assistenteista esimiehiin ja johtajiin. Kurssilla harjoitellaan vuorovaikutuk-

sessä tarvittavan luottamuksen syntymiselle tärkeitä taitoja kuten erilaisuuden tunnistamista, hyväksymistä ja omissa toimintatavoissa joustamista. Valmennuskurssin sisältö pohjautuu myynnin- ja henkilökohtaisen vaikuttamisen psykologiaan. Valmennuspäivän rakenteeseen kuuluu lyhyitä teoriaosioita, pienryhmäharjoituksia, keskusteluja ja henkilökohtaisen kehityssuunnitelman laatimista. Lisäksi kaikki osallistujat tekevät ennakkotehtävänä itsearvion omasta vuorovaikutustyylistään (DiSC(TM) Classic 2.0 -profilin). Valmentajana toimii **Timo Kasper**, joka toimii BDO Consulting Oy:ssä organisaatioiden kehittämisen ja muutosjohtamisen konsulttina.

Tietosuoja-teemapäivä 25.11. tarjoaa ajantasaista ja käytännönläheistä tietoa siitä, mitä uudistuva tietosuojalainsäädäntö tuo tullessaan ja mitä muutokset tarkoittavat sisäisen tar-

kastuksen työn kannalta. Miten sisäinen tarkastus tuottaa varmennusta henkilötiedon käsittelyn vaatimuksmukaisuudesta? Miten tarkastetaan tietotilinpäätös? Miten tietosuojalainsäädäntö tulee huomioida eettisten raportointikanavien implementoinnissa? Asiantuntijana teemapäivässä toimii **Eija Warma** (asianajaja, CIPP/E, Asianajotoimisto Castren & Snellman). Kuulemme myös käytännön kokemuksia tietosuojaan vastuullisesta toteuttamisesta **Vesa Tupalan** (Chief Privacy Officer, SOK) ja **Erik Taavilan** (IT Security and Compliance Manager, UPM) puheenvuoroissa.

Lämpimästi tervetuloa syksyn koulutuksiin!

PS. Seuraathan koulutusviestintäämme jo IIA Finland LinkedIn-ryhmässä ja Twitterissä? ■

Kansainvälisiä nimityksiä

Syyskuussa ECIIAn (The European Confederation of Institutes of Internal Auditing) vuosikokous (General Assembly) valitsi Kristiina Lagerstedtin ECIIAn hallitukseen. ECIIA on eurooppalaisten (ml. Turkki, Marokko ja Azerbaidžan) sisäisen tarkastuksen yhdistysten yhteistyöelin, jonka tavoitteena on parantaa Corporate Governancea edistämällä ammattimaista sisäistä tarkastusta. Käytännössä yhteistyöelin toimii lähellä EU-organisaatioita ja pyrkii vaikuttamaan EU-tasolla. Toiminnasta lisää <http://www.eciia.eu/>

Heinäkuussa 2015 Kristiina Lagerstedt valittiin Global IIA:n Professional Issues Committeeen ja Kari Storckovius Exam Development Committeeen. Global IIA on alun perin Yhdysvalloissa 1941 perustettu sisäisten tarkastajien yhdistys. Suomen Sisäiset tarkastajat ry on siihen kuuluva kansallinen yhdistys, jolloin kaikki sen jäsenet ovat automaattisesti myös kansainvälisen yhteisön jäseniä. Global

IIAssa on maailmanlaajuisesti lähes 200 000 jäsentä ja se edustaa 109:ää kansallista yhdistystä. Uusia luottamushenkilöitä valitaan vuosittain ja yleensä valitut työskentelevät samoissa toimikunnissa useampia vuosia. Pääjärjestön puheenjohtaja vaihtuu vuosittain. Hallituksen jäseniltä edellytetään CIA-tutkintoa. ■

Kristiina Lagerstedt
VP – Head of Group Internal Audit,
Sanoma Oyj
advocacy-toimikunnan jäsen

Kari Storckovius, CIA, CRMA
Audit Manager, Cargotec Oyj
Sisäiset tarkastajat ry:n
hallituksen pj.